

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA,
EDUCACIÓN, FORMACIÓN
PROFESIONAL E UNIVERSIDADES

IES PEDRA DA AGUIA

DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Rúa Curros s/n 15121

A Ponte do Porto - Camariñas (A Coruña)

Tfno.: 881880294

ies.pedra.aguia@edu.xunta.gal

<https://www.edu.xunta.gal/centros/iespedraaguia/>

PLAN ANUAL DO DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

CURSO 2023-2024

IES Pedra da Aguiá

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- A orientación como actividade educativa

1.2.- Xustificación do Plan de Orientación

2.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

2.1- Contextualización do centro

2.2.-O departamento de orientación

2.3.-Análise de necesidades

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NA NORMATIVA

4.- OBXECTIVOS DO PLAN

5.- PLANIFICACIÓN XERAL E ACCIÓNS PRIORITARIAS

5.1- Apoio ao proceso de ensinanza-aprendizaxe

5.2- Apoio á orientación académico-profesional

5.3- Apoio ao plan de acción titorial

5.4- Temporalización-secuenciación actividades titoría

5.5- Actividades complementarias e extraescolares do Departamento

6.- ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN

7.- METODOLOXÍA

8.- SEGUIMENTO E AVALIACIÓN DO PLAN

9.- ANEXO: PLAN DE APOIO PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- A orientación como actividade educativa

A Lei Orgánica 1/1990, do 3 de outubro, de Ordenación Xeral do Sistema Educativo (LOXSE) establecía que a actividade educativa se desenvolvese atendendo entre outros principios, ó **de atención psicopedagóxica e orientación educativa e profesional (Art.2)**. Isto supoñía integrar na actividade educativa máis tradicional dúas funcións; por un lado a atención especializada e individualizada- que non exclúe- das dificultades de aprendizaxe, o por outro, a orientación para o desenvolvemento persoal, académico e profesional como parte do proceso educativo. Así mesmo, **a titoría e a orientación formaban parte da función docente (Art.60)**, co cal todo profesor polo feito de serlo, ía estar implicado na acción titorial.

A Lei Orgánica 10/2002, de 23 de decembro, de Calidade da Educación (LOCE), no seu artigo 2 recollía explícitamente como dereitos básicos dos alumnos, **o dereito a unha formación integral que contribuíse ao pleno desenvolvemento da personalidade e o dereito a recibir orientación educativa e profesional.**

A Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación (LOE) modificada pola Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro (LOMLOE), atendendo a anteriores referentes legais e novos postulados, establece un marco no que se van desenvolver todas as accións educativas, (incluída, por suposto, a orientadora), recollendo no seu Preámbulo, entre os seus principios básicos, o logro da:

- Educación de calidade para todo o alumnado.
- Equidade na educación que garanta a igualdade de oportunidades.
- Esfuerzo compartido por todas as persoas que compoñen a comunidade educativa.

Os **ámbitos de actuación** da mencionada orientación educativa e profesional serán tres:

- O apoio ao proceso de ensino- aprendizaxe.
- A acción titorial.
- E a orientación académica e profesional.

Os axentes destinatarios de dita actuación serán: o alumnado, o profesorado, os pais / nais dos alumnos/as e, a comunidade educativa en xeral.

Todos estes argumentos implican que a orientación é un dereito e un principio neste sistema educativo, así como unha función inherente á actividade educativa diaria.

A orientación fai posible unha educación no sentido máis enriquecedor do término, é dicir, unha educación que vaia máis aló da mera instrución e transmisión de coñecementos, unha educación que se dirixa á persoa enteira e unha educación que atenda á persoa concreta.

Neste senso configúrase como a peza clave que aglutina o instrutivo e o educativo contribuíndo ó logro da formación integral do alumno mediante unha intervención preventiva, planificada, sistémica, curricular e cooperativa, coa implicación de todos os axentes educativos e sociais.

No desenvolvemento deste proceso de orientación atenderemos a **seis principios fundamentais**:

- **Principio de Prevención:** a orientación será esencialmente proactiva, anticiparase (no posible) á aparición de circunstancias ou situacións que poidan obstaculizar o desenvolvemento dunha personalidade sá e integrada, capaz de expresar as súas máximas potencialidades. O énfaseponse no grupo ou comunidade, intervindo na alteración dos contextos ambientais ou dotando aos individuos das axeitadas competencias vitais para que poidan afrontar con éxito as situacións de crise.
- **Principio de desenvolvemento:** a orientación é un proceso continuo dirixido ao desenvolvemento integral das persoas.
- **Principio de Intervención Social:** a acción orientadora realizarase en e sobre un contexto dado para posibilitar á persoa orientada o coñecemento das variables contextuais e as posibilidades de transformación destas.
- **Principio de sistematización:** orientación centrada nas necesidades e problemas da institución escolar.
- **Principio de curricularidade:** a orientación educativa integrada no currículo formando parte das distintas áreas que conforman o currículo así como a súa especificación nos diferentes documentos do centro.
- **Principio de cooperación:** necesidade de coordinación e cooperación dos diversos axentes que interveñen no proceso educativo (pais/nais, profesorado, alumnado, axentes externos....)

1.2.- Xustificación do Plan de Orientación

Entendemos o Plan de Orientación como o documento de traballo que recolle as actuacións do noso departamento para un curso académico, concretando e apoiando o Plan de Orientación Académico – Profesional, o Plan de Acción Titorial e as medidas de atención á diversidade incluídas no Plan Xeral de Atención á Diversidade no Proxecto Educativo de Centro.

Configúrase como un documento aberto, vivo e en constante confluencia coa práctica e coa investigación educativa. O longo deste plan hai unha preocupación por favorecer unha mellor conexión entre a teoría e a práctica, considerando que a primeira, informa á práctica e dende esta constrúese a teoría. Elemento éste, esencial para garantir, ou polo menos posibilitar a mellora da calidade educativa.

A finalidade do Plan é garantir o exercicio do dereito á orientación de todos os alumnos/as e a súa continuidade e coherencia ó longo da Etapa de Educación Infantil, Primaria e Secundaria, e proseguir nas ensinanzas posobrigatorias.

O marco de referencia do plan de orientación do centro defínese a partir das instrucións ditadas pola Dirección Xeral, dirixidas a unificar as actuacións dos diferentes plans de orientación, establecendo un marco común para a súa planificación, desenvolvemento e avaliación, así como aqueles ámbitos de actuación prioritarios; sen prexuízo do establecido no proxecto educativo do centro, o que posibilitará a necesaria adaptación das actuacións ós diferentes contextos educativos.

2.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NO CONTEXTO

2.1.- Contextualización do centro

O alumnado que se incorpora ao noso centro para proseguir os seus estudos de ensino obrigatorio na Etapa da ESO, provén na maioría, dos centros de Infantil e Primaria adscrito ao noso IES: o CEIP O Areal (Camariñas) e CEIP Ponte do Porto.

Oferta Educativa

No IES Pedra da Aguiña, ofértanse para o curso 2023/24, as ensinanzas da etapa da Educación Secundaria Obrigatoria (ESO):

- 1º ESO: 2 grupos (34 alumnos/as)
- 2º ESO: 2 grupos (43 alumnos/as)
- 3º ESO: 2 grupos (41 alumnos/as)
- 4º ESO: 2 grupos (37 alumnos/as)

Nesta etapa atopamos alumnado diverso, entre eles alumnado con TEA, alumnado con TDAH, alumnado con grao de discapacidade recoñecido, alumnado con diferentes ritmos de aprendizaxe ou alumnado con necesidades educativas derivadas da súa historia persoal ou escolar. Con todos eles aplicaranse as medidas ordinarias necesarias así coma os Protocolos Educativos pertinentes.

Nesta etapa ademais temos en funcionamento as seguintes medidas de atención á diversidade, concretadas para este curso académico dende o **Plan Xeral de Atención á Diversidade**:

- Reforzos grupais de matemáticas e nas linguas, para o alumnado exento de 2ª lingua estranxeira en 1º e 2º curso.
- Reforzos de materia dentro da aula.
- Apoios específicos individualizados de Pedagoxía Terapéutica para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Un Programa de Diversificación Curricular en 4º da ESO (7 alumnos, 6 rapaces e 1 rapaza).

No presente curso solicitamos contar cun/a docente da especialidade de Pedagoxía Terapéutica pertencente ao programa PROA+.

Para atender axeitadamente esta realidade educativa, o centro adopta aquelas medidas organizativas, pedagóxicas e curriculares que mellor respondan ás necesidades da comunidade educativa, atendendo fundamentalmente ao Decreto 229/11, do 7 de decembro, polo que se regula a atención a diversidade do alumnado dos centros docentes da comunidade autónoma de Galicia, e a Orde do 8 de setembro de 2021 que desenvolve o citado Decreto. Neste curso académico contamos coas seguintes medidas implantadas concretadas do **Plan Xeral de Atención á Diversidade**:

Ordinarias

- Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.
- Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.
- A optatividade.
- Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo e cooperativo en grupos heteroxéneos.
- Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.
- Medidas e actuacións destinadas á mellora da convivencia.
- Programas de reforzo.
- Programas específicos personalizados.
- Programas de habilidades sociais.

Extraordinarias

- Adaptacións Curriculares.
- Programa de Diversificación Curricular.
- Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica.

2.2.- O Departamento de Orientación

► Rasgos que o caracterizan

A orientación e a función titorial, reclaman necesariamente da axuda, colaboración, asesoramento e apoio técnico do Departamento de Orientación, do que forma parte a orientadora, totalmente ligada á dinámica educativa do centro e que representa o Departamento na Comisión de Coordinación Pedagóxica.

As características do departamento de orientacións son:

- É un órgano de coordinación docente, xunto cos departamentos Didácticos, a Comisión de Coordinación Pedagóxica, os titores, etc., que polas súas múltiples relacións co resto da comunidade educativa, representa un eixo na organización do centro.
- As súas accións estarán plenamente integradas no proceso educativo xeral e no marco curricular, o seu labor non será illado nin paralelo.
- É o espazo institucional dende onde se coordina, colabora e participa activamente na planificación e desenvolvemento da acción titorial e orientadora, onde se articula unha oferta curricular adaptada e diversificada.
- É un marco colaborativo e buscará polo tanto ofrecer respostas educativas a titores/as, equipos docentes, departamentos, equipo directivo, alumnado e familias.
- É un elemento fundamental para promover os procesos innovadores no centro, contribuír a avaliación interna do mesmo e o seu plan de mellora en aras dunha maior calidade educativa.
- É unha ponte de unión do centro cos servizos do entorno: Servizos sanitarios, socioculturais, empresas públicas e privadas, outros centros da comarca, servizos de orientación laboral da Administración local, autonómica etc.
- Configúrase como o servizo interno por excelencia, de orientación educativa e profesional, que deberá traballar á par e na mesma dirección e, solicitando asesoramento cando sexa necesario, cos Servizos externos de ámbito provincial

(Equipo de Orientación Específico e Inspección Educativa), así como cos servizos centrais dende a Dirección Xeral de Ordenación Educativa e Formación Profesional mediante Subdireccións Xerais de ordenación educativa e Servizo de Ordenación, Inclusión e Innovación Educativa e Servizo de Formación de Empresas e orientación laboral e as súas instrucións e directrices.

► **Funcións**

A Orde do 24 de xullo de 1998, establece no seu artigo 5º as funcións que desenvolverá o departamento de orientación e que son:

- Valorar as necesidades educativas, no ámbito da orientación, do alumnado e do seu contorno e deseñar, desenvolver e avaliar programas específicos de intervención.
- Elaborar, de acordo coas directrices establecidas pola Comisión de Coordinación Pedagóxica, as propostas do plan de orientación académica e profesional, e do plan de acción tutorial dos centros, así como coordinar ao profesorado e ofrecerlle soporte técnico para o desenvolvemento destes plans.
- Participar na elaboración dos proxectos educativo e curricular de centro, incidindo nos criterios de carácter organizativo e pedagóxico para a atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e nos principios de avaliación formativa e, cando cumpra, na adecuación dos criterios de promoción.
- Deseñar accións encamiñadas á atención temperá e á prevención de dificultades ou problemas de desenvolvemento ou de aprendizaxe derivadas tanto de condicións desfavorables como de altas capacidades que presenten os alumnos/as.
- Participar na avaliación psicopedagóxica e no deseño e desenvolvemento de medidas de atención á diversidade.
- Facilitarlle ó alumnado o apoio e asesoramento necesarios para afrontar os momentos escolares máis decisivos ou de maior dificultade, como o ingreso no centro, o cambio de ciclo ou etapa e, cando corresponda a elección de optativas ou de itinerarios formativos, a resolución de conflitos de relación interpersonal ou a transición á vida profesional .
- Informar ao alumnado dos recursos laborais e profesionais ó seu alcance a propoñer a realización de actividades de orientación que lle faciliten a toma de decisión sobre o seu futuro .

- Cooperar cos membros dos equipos específicos no deseño, desenvolvemento e avaliación dos programas de orientación.
- Impulsar a participación do profesorado en programas de investigación e innovación educativa nos ámbitos relativos a hábitos de traballo intelectual, programas de ensinar a pensar, habilidades sociais, técnicas de dinámicas de grupos e en calquera outros.
- Promover a cooperación entre o centro e as familias, implicándoas no proceso educativo dos seus fillos, especialmente no relativo á motivación, á construción do autoconceito e da autoestima e no proceso de toma de decisións.
- Establecer canles de comunicación cos diferentes servizos e institucións no ámbito das súas competencias.
- Nos institutos onde se imparta formación profesional específica, coordinar a orientación laboral e profesional con outras administracións e institucións.

Ditas funcións enmárcanse dentro da organización xeral do centro e do proxecto educativo para darlle a operatividade e funcionalidade propiamente educativas.

► **Composición do departamento de orientación**

O departamento de orientación, constituído en CCP a 5 de setembro do 2023, queda formado polo seguinte profesorado:

- Xefa do departamento de orientación: **Lucinda Fernández González**
- Directora e orientadora: **Mª Benedicta Mouzo Romero**
- Profesora de Pedagogía Terapéutica: **Mª Belén Miñones Bermúdez**
- Titores/as:

Titora do ámbito lingüístico-social: **Jessica Espasandín Pérez**

Titor do ámbito científico-tecnolóxico: **Brais Vidal González**

► **Modelo de intervención.**

Predomina a intervención indirecta – modelo de consulta, e a intervención grupal, interna, preventiva e de desenvolvemento a través do Modelo de Programas. Se ben, cando estas medidas aínda sendo satisfactorias non son suficientes, non se descarta unha intervención directa de asesoramento e intervención individualizada.

► **Ámbito de intervención:**

Movémonos nun Modelo Psicopedagóxico, entendendo que as nosas actuacións diríxense ó alumnado, ó profesorado e as súas estruturas organizativas, ás familias e á Comunidade educativa.

De tódolos xeitos a realidade social e económica demanda cada vez con máis forza a necesidade de que a educación vaia máis aló da escola, especialmente no marco da educación permanente.

Neste senso podemos dicir que camiñamos por sendas proclives a un Modelo sociopsicopedagóxico, que engade ó anterior modelo o entorno sociocultural, sanitario, empresarial, de tempo libre, etc. tratando de coordinar os esforzos de todos os profesionais da comunidade nun proxecto común: o desenrolo académico, profesional e persoal das novas xeracións e dos distintos grupos sociais.

► **Ámbitos de actuación.**

Das funcións do D.O. e da cualificación dos seus membros, despréndese tres grandes ámbitos de actuación que deben considerarse necesariamente vinculados entre si:

- ***Atención á diversidade. Apoio ó proceso de ensinanza – aprendizaxe.***
- ***Orientación académico-profesional.***
- ***Acción tutorial.***

As actuacións nestes ámbitos dirixiranse ao profesorado, ao alumnado, a pais e nais, en definitiva, á comunidade educativa.

De acordo con estes tres ámbitos, débese por un lado deseñar o Plan de Orientación Anual de actividades do departamento e por outro, redactar a Memoria final de curso.

► **Coordinación.**

A reunión do departamento de orientación realizarase unha vez ao mes mediante convocatoria ordinaria, aínda que semanalmente teremos unha hora de reunión de coordinación.

Así mesmo, a Xefa do Departamento de Orientación e Directora, terán unha hora de coordinación, quincenal, cos titores/as de cada nivel (de 1º a 4º de ESO) para facer un seguimento detallado das necesidades educativas do alumnado e as medidas a poñer en marcha para responder ás mesmas, e a Orientadora reunións periódicas de coordinación cos Servizos Social do Concello.

2.3.- Análise de necesidades

A avaliación de necesidades como primeira fase da intervención orientadora permítenos analizar o contexto educativo, a fin de poder determinar posibles necesidades educativas, sentando as bases para o establecemento dos obxectivos e das liñas prioritarias de actuación.

Realizamos unha avaliación sistémica relacionado cos distintos ámbitos e axentes de intervención, sen perder de vista aos centros adscritos e a comunidade educativa: lembremos que nos interesa facer unha proposta o máis significativa para todos.

Os instrumentos e recursos empregados serán; as reunións de colaboración, individuais e colectivas cos membros do equipo educativo, análise de documentos (Memoria Anual anterior, expedientes, informes, etc.) a observación, rexistro das demandas efectuadas polos profesores, pais e nais, e alumnos /as que se acheguen ao departamento, reunións e a observación directa.

A nivel xeral as posibles necesidades neste curso (atendendo tamén a memoria do curso pasado) 2023/2024 son:

► Relativas ó alumnado:

- Atender e favorecer a integración do novo alumnado procedente dos centros de primaria e fomentar a cohesión grupal no resto de grupos.
- Atender ao alumnado con NEAE e poñer en marcha as medidas de intervención mais acordadas ás súas necesidades.
- Necesidade de deseñar e coordinar programas e/ou actividades que potencien o uso das técnicas de traballo intelectual e a súa integración nas distintas materias.
- Necesidade de atender ás características e necesidade de desenrolo persoal e social intrínsecas ás distintas etapas evolutivas empregando como estratexia básica de intervención mediante os valores, os contidos transversais así como as habilidades sociais.
- Necesidade de orientar profesionalmente ao alumnado, tanto no relativo á elección de optativas, de estudos posteriores como á inserción no mundo laboral.
- Necesidade de velar polo benestar emocional do alumnado tendo en conta as situacións persoais así como polo alumnado vulnerable.

► **Relativas ó profesorado:**

- Continuación da coordinación co equipo directivo para traballar e intervir cos diferentes sectores da comunidade educativa na mesma liña.
- Dinamización da acción tutorial, a través das reunións cos titores/as dos diferentes niveis educativos.
- Necesidade de asesorar e colaborar co profesorado na posta en funcionamento das medidas de atención á diversidade de maneira operativa e eficaz.
- Favorecer a coordinación dos profesores de área co profesor especialista a hora de intervir cos alumnos con NEAE.
- Favorecer no profesorado un maior coñecemento do seu grupo de alumnos para que as intervencións e seguimentos sexan o máis individualizados posibles.
- Implicar ó maior número de profesores/as posible no desenvolvemento da actividade orientadora do centro para co alumnado e atender aos seus problemas particulares.
- Necesidade de traballo en equipo do profesorado e dinamización das diferentes reunións facilitando a comunicación entre o equipo de profesorado dun mesmo grupo.

► **Relativas ó centro:**

- Elevar á CCP propostas para mellorar a acción orientadora e a posta en marcha das MAD.
- Necesidade de mellor a coordinación entre o IES e os centros adscritos para operativizar recursos e mellorar o rendemento.
- Necesidade de fomentar e mellorar a coordinación familia-escola. Fomentar a súa implicación na dinámica do centro.
- Participar activamente nas diferentes actividades, conmemoracións e efemérides que se desenvolvan no centro educativo.
- Mellorar a coordinación de todo o profesorado do centro para a aplicación das liñas de actuación a seguir para facer cumprir as normas de organización, funcionamento e convivencia.

► **Relativas aos centros adscritos:**

- Intercambio de información e seguimento dos alumnos/as obxecto dalgunha medida de atención á diversidade específica.
- Seguimento e valoracións pertinentes durante o curso, do alumnado que presente posibles necesidades educativas especiais e sexa de próxima incorporación ao IES.

- Necesidade de orientación académica e profesional do alumnado e familia do último curso de Primaria.

► Relativas ó entorno comunitario:

- Traballar de forma coordinada cos Servizos Sociais do Concello, cos que contamos para a realización de actividades no centro.
- Necesidade de intercambio de información acerca dos alumnos/as que precisan, dadas as súas necesidades, de intervención interinstitucional.
- Estar en contacto con outras ofertas formativas da contorna e dalas a coñecer ao noso alumnado.

3.- XUSTIFICACIÓN BASEADA NA NORMATIVA

O Plan de Orientación aséntase **fundamentalmente** na seguinte normativa legal:

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación.
- Lei Orgánica 3/2020, do 29 de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio de Educación.
- Decreto 120/1998 do 23 de abril, polo que se regula a orientación educativa e profesional na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 24 de xullo de 1998, pola que se establece a organización e funcionamento da orientación educativa na Comunidade Autónoma de Galicia regulada polo decreto anterior.
- Circular 10/2010 da Dirección Xeral de Educación, FP e innovación educativa pola que se ditan instrucións para unificar as actuacións e establecer as accións prioritarias dos servizos de orientación educativa e profesional das ensinanzas escolares de Galicia.
- Decreto 324/1996, polo que se aproba o regulamento orgánico dos IES.
- Orde do 1 de agosto de 1997, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento do Decreto 324/1996.
- Decreto 229/2011 do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (DOGA 26 outubro 2021).
- Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa (DOGA

15 xullo 2011).

- Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro, polo que se desenvolve a Lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa en materia de convivencia escolar (DOGA 27 xaneiro 2015).
- Decreto 13/2022, do 3 de febreiro, polo que se regula a admisión de alumnado en centros docentes sostidos con fondos públicos que imparten ensinanzas de segundo ciclo de educación infantil, de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (DOGA 11 febreiro 2022).
- Orde do 21 de outubro de 2022 pola que se desenvolve o Decreto 13/2022, do 3 de febreiro, e se regula o procedemento de admisión do alumnado nos centros docentes sostidos con fondos públicos que imparten ensinanzas de segundo ciclo de educación infantil, de educación primaria, de educación secundaria obrigatoria e de bacharelato reguladas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación (códigos de procedemento ED550A, ED550B e ED550C) (DOGA 8 novembro 2022). Corrección de erros (DOGA 14 marzo 2023).
- Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOGA 26 setembro 2022).
- Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOGA 26 setembro 2022).
- Decreto 117/2023, do 27 de xullo, polo que se modifica o Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia (DOGA 3 agosto 2023).
- Decreto 118/2023, do 27 de xullo, polo que se modifica o Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOGA 3 agosto 2023).
- Orde do 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o Decreto 156/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo da educación secundaria obrigatoria na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a avaliación nesa etapa educativa (DOGA 13 xuño 2023).
- Orde do 26 de maio de 2023 pola que se desenvolve o Decreto 157/2022, do 15 de setembro, polo que se establecen a ordenación e o currículo do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia e se regula a avaliación nesa etapa educativa (DOGA 13 xuño 2023).

- Orde do 13 de febreiro de 2023 pola que se establece o currículo das materias optativas do bacharelato e se regula a súa oferta (DOGA 27 febreiro 2023).
- Orde do 9 de agosto de 2023 pola que se amplía a relación de materias optativas da educación secundaria obrigatoria e se establece o seu currículo (DOGA 25 agosto 2023).
- Orde do 9 de agosto de 2023 pola que se amplía a relación de materias optativas do bacharelato e se establece o seu currículo (DOGA 25 agosto 2023).
- Orde do 22 de xuño de 2023 pola que se establecen medidas para a validación ou a exención de materias da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato e materias das ensinanzas profesionais de música e de danza ou a condición de deportista de alto nivel ou de alto rendemento (DOGA 3 xullo 2023).
- Recomendación do Consello da Unión Europea do 22 de maio de 2018 relativa as competencias clave para a aprendizaxe permanente.
- Orde do 23 de agosto de 2023 pola que se establece a figura da persoa coordinadora de benestar e convivencia nos centros docentes de Galicia (DOGA 31 agosto 2023).
- Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo de Galicia (DOGA 12 xullo 2010).
- Orde do 2 de decembro del 2008, pola que se regulan as probas de acceso aos ciclos formativos de FP do sistema educativo. (DOGA 16 decembro 2008).
- Decreto 107/2014, do 4 de setembro, polo que se regulan aspectos específicos da formación profesional básica das ensinanzas de formación profesional do sistema educativo en Galicia e se establecen vinte e un currículos de títulos profesionais básicos (DOGA 15 setembro 2014).
- Orde do 13 de xullo de 2015 pola que se regulan as ensinanzas de formación profesional básica na Comunidade Autónoma de Galicia, así como o acceso e a admisión nestas ensinanzas (DOGA 22 xullo 2015).
- Orde do 3 de maio de 2023 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2023/24 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia (DOGA 16 maio 2023).
- Resolución do 6 de xuño de 2023, da Dirección Xeral de Ordenación e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2023/24 (DOGA 19 xuño 2023).
- Resolución do 6 de xullo de 2023, da Dirección Xeral de Formación Profesional, pola que se

ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de formación profesional do sistema educativo no curso 2023/24 (DOGA 19 xullo 2023).

- Protocolos educativos publicados pola Xunta de Galicia: TDAH, TEA, Dislexia, Altas Capacidades, Identidade de Xénero, Protección de Datos, Procedemento Corrector, etc.

4.- OBXECTIVOS DO PLAN

► Obxectivos prioritarios comúns aos tres ámbitos de actuación

- Formar no seo do D.O. un equipo de traballo eficaz e funcional.
- Facilitar ós titores/as e ó profesorado xeral, recursos, posibilidades e asesoramento permanente no ámbito da orientación, tutoría e atención á diversidade.
- Manter un contacto periódico coas institucións do entorno
- Enriquecer e apoiar a relación centro-familia en xeral, e titores/as-familia en particular.
- Coordinarse co EOE e a Inspección Educativa no marco das institucións e accións prioritarias para este curso como en situacións puntuais relacionadas coa avaliación, intervención nas NEE que, superando as nosas posibilidades precisen asesoramento.

► Obxectivos prioritarios na atención á diversidade.

- Colaborar co Equipo Directivo e co conxunto de profesorado na posta en funcionamento das medidas necesarias para asegurar a continuidade e coherencia do proceso educativo ó longo das etapas e en relación coas diferentes áreas e/ou materias.
- Establecer reunións co profesorado para diseñar e poner en marcha MAD, en especial as ACS (colaborando no asesoramento sobre material adaptado).
- Colaborar cos profesores na prevención e detección de problemas de aprendizaxe e na detección de posibles necesidades educativas específicas, e no seu caso, realizar a pertinente avaliación psicopedagóxica e posterior informe.
- Colaborar co equipo directivo na mellora da convivencia e do clima de aprendizaxe, potenciando a motivación e o valor do esforzo.
- Normalizar a atención educativa ao alumnado con NEAE, e asegurar unha resposta adaptada as súas características e necesidades.
- Implicar ás familias de cara á consecución de hábitos de estudo no fogar, nas actividades de reforzo e recuperación no proceso avaliador.
- Asegurar a coherencia e continuación da actividade educativa mediante a coordinación cos responsables de orientación nos centros adscritos.

- Manter contacto con aqueles axentes externos que atenden ao alumnado con NEAE.
- Procurar o benestar emocional do alumnado tendo en conta as situacións persoais e o alumnado especialmente vulnerable.
- Asesoramento á comunidade educativa para o axuste da práctica no uso das novas tecnoloxías á atención á diversidade.
- Participar na selección do alumnado que pode acudir ao programa PROA+ que se solicitan dende o centro.
- Coordinar e colaborar co resto de profesorado, especialmente titores/as, na posta en marcha das accións contempladas no programa Inclúe solicitado dende o centro.

► **Obxectivos prioritarios da orientación académica e profesional.**

- Conseguir que se asuma a responsabilidade da orientación profesional e preparación para a vida activa, así como a de fomentar unha cooperación orgánica entre o mundo educativo e o mundo empresarial e institucional do traballo, no marco do Plan de Orientación Profesional.
- Lograr unha actuación educativa conforme o establecido no POAP contribuíndo o seu desenvolvemento.
- Fixar as liñas prioritarias de actuación para cada curso, que se dirixan ó alumnado, ás familias e á relación co entorno sociolaboral.
- Posibilitar unha orientación e asesoramento individualizado para aqueles alumnos/as que poidan ter dificultades.
- Colaborar na elaboración do Consello Orientador sobre o futuro académico e profesional dos alumnos/as.
- Colaborar na determinación dos itinerarios na ESO.
- Actualizar a páxina web do departamento de orientación.
- Elaborar unha guía de orientación para o alumnado dos diferentes niveis coa información académica e profesional máis relevante.
- Iniciación na orientación on-line en cuestións moi puntuais.
- Organizar charlas para as familias do alumnado, sobre todo do de nova incorporación ou que finaliza etapa.

► **Obxectivos prioritarios da acción tutorial.**

- Establecer criterios e procedementos para a organización e funcionamento da acción tutorial, e concretar as liñas de actuación cos titores/as.
- Contribuír a unha acción tutorial funcional, eficaz e planificada.

- Mellorar a coordinación, seguimento e participación de todos os implicados, no desenvolvemento das actividades tutoriais.
- Normalizar a acción tutorial, impulsando o seu desenvolvemento.
- Implicar a todo o profesorado nunha acción tutorial compartida por todos, contribuíndo ao seguimento do proceso de ensino- aprendizaxe.
- Proporcionar aos tutores/as e profesores/as, técnicas e estratexias para facilitar a realización de actividades, a relación co alumnado, a coordinación cos profesores/as e a intervención coas familias.
- Facilitar a labor tutorial proporcionando recursos, técnicas, criterios de actuación, asesoramento, pero sobre todo, reflexión, debate, intercambio de opinións e experiencias.
- Identificar na diferentes titorías ás necesidades do noso alumnado.

5.- PLANIFICACIÓN XERAL E DEFINICIÓN DE ACCIÓNS PRIORITARIAS

No referente ás accións prioritarias teremos en conta as accións que no noso centro se estiman oportunas e relacionadas cos diferentes ámbitos de intervención. Así, as accións prioritarias por ámbitos serán, a nivel xeral:

5.1- Apoio ó proceso de ensinanza – aprendizaxe . Atención á diversidade

- Promover accións e actuacións destinadas á prevención e detección precoz de dificultades de aprendizaxe.
- Revisión dos informes psicopedagóxicos, expedientes, e memorias para coñecer as necesidades do alumnado.
- Reunión inicial coas familias, para unha primeira toma de contacto e achegamento ao departamento de orientación.
- Reunións iniciais cos diferentes grupos de alumnado con necesidades para un establecemento de medidas de atención á diversidade de carácter provisional.
- Recollida de información do alumnado de nova incorporación.
- Realización das avaliacións psicopedagóxicas e posterior informe do alumnado que o precise.
- Coordinación co centro adscrito.
- Coordinación coas institucións do entorno, co obxectivo de garantir colaboracións: Centro de Saúde, Servizos Sociais, Asociacións, Servizos de Orientación do ámbito laboral, etc.

- Facilitar asesoramento a toda a comunidade educativa sobre as diferentes medidas e recursos para a atención do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.
- Coordinación co Equipo de Orientación Específico, na detección, prevención e compensación das necesidades específicas de apoio educativo.
- Realización da proposta do alumnado que precisa atención por parte da mestra de Pedagogía Terapéutica, establecendo o número de sesións e o tipo de apoio.
- Realización de seguimento da evolución académica dos alumnos/as, especialmente cos ACNEE. Na reunión de titores/as e coa mestra de apoio.
- Dar información relevante para o proceso de aprendizaxe ao profesorado que atende ao alumnado obxecto dalgunha medida específica de atención á diversidade e/ou que está a pasar por unha situación complexa, problemática e/ou complicada ou especialmente vulnerables.
- Información e orientación a pais/nais de alumnos con NEAE sobre os recursos de apoio existentes na zona, asociacións, centros de apoio, etc.
- Asistencia e participación nas sesións de avaliación.
- Seguimento, avaliación e revisión das medidas adoptadas, conforme ós criterios de avaliación establecidos.
- Valoración e selección do alumnado que se vai incorporar para o curso seguinte ao PDC, de ser o caso.
- Colaborar na realización do consello orientador do alumnado que se quere incorporar a un Programa de Formación Profesional Básica, de ser o caso.
- Asesorar aos docente sobre a posta en práctica das medidas de atención á diversidade.

5.2.- Apoio á Orientación Académica e Profesional.

- Coordinación con E. Primaria para facilitar unha orientación académica ó alumnado e pais de 6º de primaria de cara ó seu ingreso na ESO.
- Colaboración no programa de acollida ao alumnado de novo ingreso.
- Informarase a todos os grupos de ESO do sistema de avaliación, promoción e titulación.
- 1º ESO: autocoñecemento e asesoramento sobre o sistema educativo e optatividade na ESO.
- 2º ESO: autocoñecemento e asesoramento sobre o sistema educativo, itinerarios e optatividade na ESO.

- 3º e 4º ESO: no 3º curso centrarase no asesoramento sobre o sistema educativo e sobre todo nas dúas modalidades de 4º.
- En 4º as actividades organizaranse tendo en conta os seguintes bloques: autocoñecemento (intereses profesionais, aptitudes, personalidade, historial académico), opcións académicas e profesionais (ESA, ciclos formativos, bacharelato, universidade, probas de acceso a ciclos, busca de emprego e integración laboral...), Toma de decisións e o Consello Orientador ó remate da ESO.
- Promover a comunicación coa oferta formativa da contorna para facilitala ao alumnado.
- Atención personalizada ao alumnado e ás familias.
- O alumnado ademais poderá consultar as súas dúbidas individuais no DO, ben nos recreos, ben na horas de titoría ou pola aula virtual.

5.3. Apoio ó PAT. Accións encamiñadas ó desenvolvemento do PAT.

- Recolleranse as propostas dos titores/as para dita revisión e desenrolo do PAT, promovendo a súa análise, reflexión e a súa articulación na práctica.
- Para o desenvolvemento do PAT o departamento de orientación facilitará ás titoras/es o asesoramento para a realización das actividades propostas e a consecución dos obxectivos sinalados.
- Traballarase na educación en valores, a tolerancia e a mellora da convivencia, habilidades sociais, hábitos de estudio e as técnicas de traballo intelectual, actividades dirixidas ao coidado do benestar, e a orientación académico-profesional, cun maior peso no 4º curso da ESO, posto que ao remate o alumnado deberá tomar unha decisión respecto ó seu futuro académico e profesional.

5.4. Temporalización e secuenciación de actividades de tutoría

1º Trimestre:
Acollida. Información sobre a etapa na que ingresan
Presentación da titor/a.
As instalacións do Instituto: coñecemos o instituto
Elección de Delegado/a
Cohesión de grupo: dinámicas.
Cuestionario de datos persoais
Dereitos e deberes. Normas de Convivencia.
Identificación de necesidades entre o alumnado derivadas e posta en marcha de medidas para palialas.
Cuestionario de hábitos de estudo.
Planificación e organización do estudo.
Coidado da libreta.
Uso da axenda escolar.
Commemoración de diferentes efemérides: Samaín, Día internacional contra a violencia de xénero, etc...
Sesión de pre-avaliación.
2º Trimestre:
Sesión de postavaliación: reflexión e compromisos.
Traballo sobre recoñecemento e expresión de emocións, así coma de estratexias para que sexan adaptativas.
Técnicas e estratexias de estudo específicas.
Commemoracións e efemérides: Día da Paz.
POAP: autocoñecemento, optatividades, orientación académica e profesional.
Sesión de preavaliación.
3º Trimestre:
Sesión de postavaliación.
Commemoracións e efemérides: Día das Letras galegas, Día da Muller traballadora.
Consellos orientadores.
Valoración da tutoría.

5.5. Actividades Extraescolares e Complementarias do Departamento de Orientación

A proposta de actividades extraescolares e complementarias, polas características propias do departamento, ten un carácter provisional e moi dependente das necesidades do alumnado, oferta de actividades dentro dos diferentes ámbitos, e moi suxeita a outras variables difíciles de contemplar a priori.

Actividades coordinación co centro adscrito:

- Visita alumnos de 6º de Primaria. “Xornada de portas abertas”.
- Reunión de pais dos alumnos de 6º de Primaria.
- Reunión profesorado titor, profesorado de apoio e orientadora coa orientadora e Directora e mestra de apoio (finais de curso).

Charlas orientación vocacional : impartidas pola orientadora en todos os grupos no 2º trimestre.

Obradoiros:

- **Obradorios sobre violencia de xénero:** no primeiro trimestre, previos a celebración do Día Internacional contra a violencia de xénero.
- **Obradoiro de Educación Afectivo Sexual en 3º da ESO:** impartido por Quérote + no 2º trimestre.
- **Obradoiros de Educación Afectivo Sexual no resto de niveis** en colaboración co Concello.
- **Plan director na ESO:** acoso escolar, adiccións e novas tecnoloxías, en función das necesidades detectas nas titorías.
- **Obradoiro do Plan navega con rumbo:** impartido polo Colexio de Enxeñaría Informática en colaboración coa Xunta de Galicia.
- **Escolas sen violencia:** impartido pola Fundación Educativa e Social Dignidade coa colaboración da Fundación la Caixa.
- **Charla sobre educación viaria:** impartido pola asociación AESLEME.
- **Visita a un centro de Formación Profesional** co alumnado de 4º da ESO (probablemente a Cee): no mes de maio ou xuño en función da dispoñibilidade do centro a visitar.

Participación na celebración de diferentes conmemoracións:

- Día internacional contra a violencia de xénero.
- Día da Paz.
- Día internacional da Muller traballadora.
- Etc.

6.- ESTRATEXIAS DE INTERVENCIÓN

As estratexias de intervención por excelencia son, o modelo programas e o modelo de consulta, apoiándonos no modelo de asesoramento individualizado cando sexa necesario.

► **Estratexias de intervención comúns ós tres ámbitos de actuación:**

- Reunións iniciais do DO, da CCP e dos titores/as para elaborar directrices, propostas e elaboración do plan consensuado.
- Valoracións, observación e entrevistas ós distintos sectores da comunidade educativa sobre a maneira de xestionar e intervir do DO.
- Redacción e valoración dos distintos documentos do DO.
- Reunión mensual do DO.
- Reunión mensual cos titores/as.
- Colaboración e coordinación cos servizos do Concello.
- Participación nas reunións colectivas e individuais coas familias.

► **Estratexias de intervención no apoio ó proceso de ensinanza e aprendizaxe:**

- Participación nas CCPs .
- Avaliación inicial do alumnado.
- Avaliacións psicopedagóxicas pertinentes e posterior informe.
- Realización dos informes psicopedagóxicos e colaboración no deseño e seguimento da proposta curricular e organizativa, no seu caso.
- Entrevistas iniciais e de intercambio da información (profesorado, familia e alumno/a).
- Orientacións, organización do apoio, no seu caso, e seguimento e avaliación das medidas educativas adoptadas.
- Colaboración do profesor de apoio e a orientadora cos titores/as e profesores/as de área.
- Difusión de materiais de distinto tipo para as actividades de apoio.

- Intervención do PT na aula ordinaria e se fose preciso na aula de apoio.
- Asesoramento ao profesorado de recursos e materiais adaptados.
- Xuntas de avaliación. Con voz, sen voto.

► **Estratexias de intervención na orientación académica profesional:**

- Asesoramento xeneralizado: desenvolverase fundamentalmente a través das titorías, coa colaboración doutros profesionais, se é o caso.
- Asesoramento individualizado: atención directa do DO ó alumnado que, aínda recibindo orientación grupal, siga presentando grandes dúbidas respecto ó seu futuro académico-profesional. Entrevista co orientador e consello orientador.
- Coordinación con distintas institucións, especialmente cos servizos de orientación laboral ou outros centros formativos.
- Elaboración de materiais por parte do DO.

► **Estratexias de intervención na acción titora:**

- Encontro de acollida de titores/as/: orientadora: carpeta do titor/a e protocolos.
- Información sobre o alumnado dos diferentes grupos: MADs, cursos repetidos, dificultades, etc.
- Desenvolvemento do PAT; traballarase na reunión periódica cos titores/as. Serán moi importantes as súas aportacións sobre as actividades realizadas e as necesidades que poidan darse ó longo do curso.
- Aportación e elaboración, no seu caso, de programas, materiais e actividades axeitados a cada un dos niveis educativos. Asesoramento no seu uso e participación directa, cando cumpra, nalgunha sesión de titoría.
- Recompilación e elaboración de materiais para ser traballados nas horas de titorías.
- Intercambio de información cos servizos sociais e sanitarios.

7.-METODOLOXÍA.

Nas accións emprendidas procurarase unha metodoloxía activa e participativa, que implique tanto ós distintos membros da comunidade educativa, como ós servizos e institucións do entorno comunitario.

A este efecto procurarase a corresponsabilidade, a cooperación e a coordinación, sen esquecer que o traballo en equipo alixeire a carga. Pero ademais, os criterios de actuación veñen dados polo

modelo de intervención que defendemos, que asegura unha actuación planificada, preventiva e de desenrolo, sistémica e de intervención social, cooperativa e curricular.

► **Recursos materiais e infraestrutura do DO:**

- **Infraestrutura:** departamento con espazo de traballo para todos os seus membros, con mobiliario preciso para libros, instrumentos e demais materiais. Terminal telefónica e equipo informático.
- **Aulas de apoio:** 1 aula ampla con ordenador, mesas amplas e estanterías, con material específico de apoio. A aula é o suficientemente confortable e organizada, permite un traballo cómodo da especialista de PT.
- **Materiais específicos:** documentos do centro, probas psicopedagógicas, folletos informativos, guías, revistas e demais publicacións.

► **Recursos persoais e externos:**

- **Recursos internos:** membros do DO, profesores/as-titores/as, Xefa de estudos, E. directivo, Claustro, profesora de PT, profesorado de PROA +.
- **Recursos externos:** EOE, Inspección Educativa, CFR, CAFI, Concello, Empresas, Consellería, Servizos Sanitario e Asociacións Sociais e Culturais.

► **Recursos funcionais e organizativos:**

- **Funcionais:** condicións espazo-temporais, cumprimento dos horarios, coordinación docente, coordinación e soporte institucional do xefe de estudos, colaboración, seguimento, asesoramento e dinamización do DO, supervisión e revisión da CCP e o apoio e complemento do EOE.
- **Organizativos:** Reunións de coordinación interna: reunión mensual. Reunión quincenal cos titores/as da ESO. Reunións da CCP. Xuntas de avaliación. Claustros.

8.-SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN DO PLAN.

► **Avaliación procesual e seguimento:**

Implica a recollida sistémica de datos, a súa análise e conseguinte toma de decisións, mentres ten lugar a implantación do Plan, o que nos permite facer un seguimento do mesmo e a súa reorientación, en caso de ser necesario.

Para realizar o seguemento e avaliación da calidade do Plan, teremos en conta as valoracións que se acorde nas distintas reunións que levaremos a cabo ó longo do curso (CCP, DO, Titores/as, avaliacións...).

► **Avaliación final e revisión:**

Adopta unha función un tanto **sumativa**, para analizar a consecución dos obxectivos, como **formativa**, retroalimentando a nosa programación á vista do conseguido e tomar as decisións oportunas para a mellora do propio proceso.

Esta avaliación faise tendo en conta os seguintes criterios de avaliación:

- Grao de consecución dos obxectivos.
- Adecuación dos contidos e actividades para a consecución dos obxectivos.
- Adecuación dos materiais e recursos empregados.
- Colaboración e implicación das familias.

Ademáis nesta avaliación final teranse en conta as actividades realizadas e o seu grao de cumprimento, a síntese reflexiva dos logros acadados, as dificultades e obstáculos atopados, os aspectos a mellorar, as modificacións introducidas, así como suxestións e propostas de mellora recollidas ó longo do curso e as propostas de innovación necesarias.

En efecto, durante todo o proceso e por parte de todos os responsables -avaliación compartida-, irase recollendo informacións e suxestións que permitan reorientar e Plan, tendo en conta ademais as observacións do equipo directivo, do profesorado en xeral, así como dos alumnos/as e as familias.

Ponte do Porto, 25 de Setembro de 2023

Asdo.: Lucinda Fernández González
X. Dpto. Orientación

Asdo.: Mª Benedicta Mouzo Romero
Directora e orientadora

Asdo.: Jessica Espasandín Pérez
Titora do ámbito lingüístico-social

Asdo.: Brais Vidal González
Titor do ámbito científico-tecnolóxico

Asdo.: Mª Belén Miñones Bermúdez
Especialista en Pedagogía Terapéutica

ANEXO
PROGRAMACIÓN DE PEDAGOXÍA TERAPÉUTICA

ÍNDICE:

- 1. INTRODUCCIÓN**
- 2. ACCIÓNS PRIORITARIAS**
- 3. OBXECTIVOS**
- 4. COMPETENCIAS CLAVE**
- 5. ORGANIZACIÓN DA ATENCIÓN E APOIOS DE PT**
- 6. METODOLOXÍA**
- 7. ORGANIZACIÓN DOS ESPAZOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS**
- 8. COORDINACIÓNS**
- 9. AVALIACIÓN**

1. INTRODUCCIÓN

A programación do curso 2023/24 recolle as liñas básicas do traballo da especialista de Pedagogía Terapéutica, tendo en conta a orde do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, en sintonía cos principios e cos fins da educación recollidos na Lei orgánica 3/2020, do 29 de decembro de educación onde a diversidade representa todo un valor e un enriquecemento para o conxunto da sociedade.

Esta programación englobase dentro do Plan de Atención á diversidade do centro, da Programación Anual de centro e do Plan de Orientación.

Os referentes básicos para a súa elaboración forman parte dos niveis curriculares competencias de cada curso educativo, materializándose nos obxectivos, contidos, metodoloxías pedagóxicas, criterios de avaliación, tendo en conta que no caso de adaptación curricular significativa, serán os propios establecidos nela, previa autorización da Inspección Educativa.

É obxectivo da educación conseguir que todas as persoas acaden o máximo desenvolvemento posible das súas capacidades (individuais, sociais, culturais, intelectuais), polo que é necesario que a súa educación cubra todas as súas necesidades.

2. ACCIÓNS PRIORITARIAS

A prioridade educativa dentro da aula de apoio basearase na adquisición de habilidades e destrezas que faciliten o desenvolvemento integral do noso alumnado .

Para por levar a cabo estas actuacións de maneira coordinada, efectiva e adaptada ás necesidades do noso alumnado precisamos a implicación de toda a comunidade educativa, baixo os principios de normalización, inclusión asegurando a súa non discriminación e a igualdade efectiva no acceso e permanencia no sistema educativo.

Actuacións coas familias

- Facilitando unha relación comunicativa fluída entre a totalidade dos membros da comunidade, en especial ao inicio de curso para partir dun mellor coñecemento do alumnado.
- Participar na recollida e actualización da información referida ó desenvolvemento xeral do

alumnado con necesidades educativas, así como dos aspectos relevantes que poidan incidir de maneira positiva.

- Orientar e informar ás familias nas diferentes actuacións que favorezan a inclusión real e eficaz do alumnado, no proceso formativo académico e sociolaboral.

Actuacións no centro educativo

- Participar activamente como membro do departamento de orientación, da comisión de coordinación pedagóxica e da comisión de convivencia.
- Aportando información relevante na avaliación psicopedagóxica, na elaboración de adaptacións e nos reforzo educativos que sexan necesarios.
- Colaborando na elaboración dos diferentes documentos do centro como un membro máis do claustro.
- Facilitando información relevante do alumnado ao resto do profesorado para facer as modificacións pertinentes a nivel académico.
- Participando na elaboración de recursos materiais nas diferentes materias.

Atención ao alumnado

- Participar na avaliación inicial, que axude a determinar o nivel de competencia curricular actual do alumnado, para o que é preciso a revisión da documentación pertinente que haxa do alumnado á súa disposición.
- Apoiando de maneira eficaz e individualizada ao alumnado que precise axude debidamente estruturada en colaboración co resto da comunidade.
- Facilitar a adquisición e implementación de estratexias favorables a adquisición dunha aprendizaxe significativa.
- Levar a cabo un seguimento individualizado e continuo das variables que incidan significativamente no alumnado, instaurando as positivas e minimizando as negativas.
- Elaborar un plan de traballo individualizado e coherente coas necesidades do alumnado, que teña como finalidade a mellora integral da adquisición de ferramentas que axuden á consecución de logros.
- Empregar a motivación e o esforzo como ferramentas de traballo diario que axudan a consecución dos nosos obxectivos.
- Traballar directamente co alumnado facendo as modificacións tanto de incremento como de

redución oportunas para obter resultados positivos, acordes co noso plan de traballo.

- Axudar na coordinación dos apoios que se desenvolvan co alumnado ao longo do curso.
- Facilitar a integración do alumnado de apoio dentro do seu grupo-clase, nos espazos de lecer e nas situacións de interacción entre membros da comunidade.
- Facilitar información relevante ao alumnado de aspectos que poida favorecer unha maior integración no centro e noutros organismos que poidan axudarlle a mellorar as súas capacidades e habilidades.
- Recoller información relevante da evolución do proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado, posibilitando facer os cambios oportunos, e así favorecer un avance positivo significativo.
- En xeral, colaborar na mellora do funcionamento do centro ,en especial na atención do alumnado que presente algún tipo de necesidade educativa especial.

3. **OBXECTIVOS**

Obxectivos xerais

- Atender directamente a todo o alumnado que presente dificultades.
- Favorecer a integración e socialización do alumnado de necesidades educativas dentro do grupo de referencia e no centro educativo.
- Adaptar o proceso de ensino- aprendizaxe ás características de todo o alumnado ofrecendo atención específica e individualizada de acordo as necesidades.
- Favorecer o desenvolvemento integral do alumnado.
- Desenvolver e afianzar os aprendizaxes básicos, tendo presente as posibles adaptacións e reforzos educativos.
- Potenciar ao máximo a personalidade global do educando, partindo da psicoloxía, do desenvolvemento e da aprendizaxe, ofrecendo un amplo repertorio de alternativas, secuenciadas en dificultade, en función de criterios madurativos e abrangendo desde cero ata o pensamento formal.
- Empregar metodoloxías individualizadas que destaque tanto os aspectos cognitivos como emocionais do alumando.
- Informar, andamiar e orientar ás familias en como poden axudar aos seus fillos segundo as súas necesidades educativas especiais.
- Dirixilos intereses, capacidades e habilidades do alumnado cara unha efectiva participación

na comunidade a través dunha aprendizaxe axeitada, na que as familias, profesorado e sociedade deberán participar activamente.

- Colaborar coas familias, en canto a estratexias de intervención no fogar, encamiñadas a promover unha continuidade do traballo no seu ámbito familiar.

Obxectivos específicos

- Mellorar as habilidades comunicativas lingüísticas e non lingüísticas tanto a nivel expresivo coma comprensivo.
- Mellorar o desenvolvemento dos procesos cognitivos básicos: atención, percepción e memoria.
- Adquirir habilidades sociais e de interacción, así como unha axeitada autonomía persoal e social.
- Mellorar e afianzar a competencia lecto - escritora a todos os niveis.
- Reforzar as técnicas instrumentais básicas, individualizando a axuda segundo sexa preciso.
- Mellorar e afianzar o dominio das operacións aritméticas básicas, resolución de problemas e razoamento lóxico.
- Acadar os obxectivos establecidos nas ACS de cada unha das áreas.
- Axudar na medida do posible a resolver calquera dúbida que poida xurdir no alumando e requira unha atención individualizada.

4. COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave tendo en conta o Real Decreto 217/2022, do 29 marzo, polo que se establece a ordenación das ensinanzas mínimas da Educación Secundaria Obligatoria e a Recomendación do Consello da Unión Europea do 22 de maio de 2018, relativa ás competencias clave para o aprendizaxe permanente, estas deben estar integradas nas áreas ou materias das propostas curriculares, e nelas defínense, explicitárense e desenvólense suficientemente os resultados de aprendizaxe que os alumnos e alumnas deben conseguir. Son aquelas competencias que debe alcanzar todo o alumnado da ESO ao finalizar o ensino obrigatorio para lograr a súa realización persoal, exercer a cidadanía activa, incorporarse á vida adulta de maneira satisfactoria e ser capaz de desenvolver unha aprendizaxe ao longo da vida.

Neste marco, identifícanse 8 competencias clave:

- A competencia en comunicación lingüística trata de potenciar as capacidades comunicativo lingüísticas e mellorar os problemas específicos da linguaxe. A través de diferentes accións como: a expresión de pensamentos, ideas...; comprensión e expresión de diferentes mensaxes nas distintas situacións comunicativas; adaptar os estilos comunicativos aos diferentes contextos...
- A competencia plurilingüe que supón recoñecer, valorar e respectar a diversidade lingüística e desenvolver diferentes estratexias que permitan responder as súas necesidades comunicativas de maneira apropiada tendo en conta os distintos contextos sociais.
- A competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñaría trata de favorecer a comprensión de conceptos e expresión en linguaxe matemático a través de actividades de razoamento, e potenciarase mediante a realización de actividades de observación, esforzo e recoñecemento do entorno.
- A competencia dixital mellorará coa utilización das TICS e o seguimento das clases telemáticas, así como o respecto das normas de utilización das mesmas.
- A competencia persoal, social e de aprender a aprender favorecerase a través de actividades de comprensión da realidade social presente, desenvolvemento do sentido crítico e coñecemento dos deberes e dereitos sociais. Así como favorecer o traballo en aspectos coma a memoria, atención, uso dos diferentes recursos dispoñibles e as técnicas de traballo intelectual, entre outros.
- A competencia cidadá construindo estratexias para participar activamente na vida social e cívica, desenvolvendo un sentido crítico en canto aos valores propios e alleos, toma de decisións e/ou a resolución de conflitos tendo en conta a o respecto pola diversidade social.
- A competencia emprendedora potencia as habilidades sociais para relacionarse, a cooperar e traballar en equipo. Esta competencia cústalle moito ao alumnado con NEAE.
- A competencia conciencia e expresións culturais favorecerá a mellora dos aspectos como a comprensión, aprecio e o goce da arte no seu conxunto e o interese pola participación na vida cultural.

5. ORGANIZACIÓN DA ATENCIÓN E APOIOS DE PT

Os apoios levaranse a cabo seguindo as pautas de intervención derivadas do marco legislativo mencionado con anterioridade no POE e en concreto basearanse nos criterios de equidade e igualdade, así como no principio de individualización e atención acorde as necesidades específicas do alumnado.

No noso centro concrétese en:

- Alumnado de 1º de eso, con desfase curricular significativo nas áreas instrumentais básicas.
- Alumnado que descoñece o idioma, o cal lle imposibilita seguir determinadas clases ordinarias.

6. METODOLOXÍA

Para levar a cabo as anteriores actuacións, empregamos unha metodoloxía activa participativa e individualizada, implicando ao alumnado no proceso de ensino-aprendizaxe.

Partiremos dos seus niveis de desenvolvemento, intereses e motivacións, poñéndoos en consonancia cos obxectivos educativos específicos de cada alumno/a en particular, e do grupo en xeral.

O principio vertebrador de todas as prácticas educativas que se leven a cabo será o da individualización e adaptación ás necesidades, facilitando a participación activa de todos os membros da comunidade educativa, coas modificacións que sexan oportunas.

Diariamente presentaremos os contidos secuenciados e organizados de maneira flexible, de xeito que resulten motivadores e estimulantes.

O ambiente tentará ser o máis estruturado posible, minimizando elementos distractores, pero que teña espazo para a individualidade e a resolución de dúbidas.

Para facilitar a comunicación entre os diferentes membros implicados, realizaremos reunións semanais, onde se poñan de manifesto os aspectos a mellorar ou continuar con eles, de forma que haxa unha constante supervisión dos métodos a empregar.

De maneira individual, nalgúns dos tempos de lecer, na aula de apoio contaremos coa posibilidade de reunirse coa mestra de apoio para elaborar, seleccionar, supervisar, etc os materiais empregados, facendo unha avaliación dos mesmos, propostas de mellora ou de continuidade.

7. ORGANIZACIÓN DOS ESPAZOS, TEMPORALIZACIÓN E RECURSOS

ESPAZOS

A distribución dos espazos, en canto o apoio, está feita en función da priorización das necesidades do alumnado, combinando a aula de apoio e a aula ordinaria, sempre priorizando a atención no entorno máis integrado.

A aula de apoio presenta unha distribución ampla, ventilada e luminosa, que favorece a concentración e a boa disposición cara a aprendizaxe, libre de ruídos e doutras interferencias, preséntase como un espazo de alto nivel para o estudo.

Conta cunha biblioteca de aula adaptada (moi limitada actualmente pero que iremos engadindo máis libros curso a curso), dispoñemos de materiais adaptados en formato papel para as diversas áreas, dispoñibles para todo o profesorado, o cal facilita nun primeiro momento dar unha resposta rápida e axeitada ás necesidades educativas mentres non chegan os resultados das avaliacións iniciais, que aporten información curricular actualizada do alumnado, sobre todo do procedente de centros adscritos.

É importante facer unha renovación constante de materiais, valorando a súa idoneidade, e poder adquirir outros máis actuais, motivadores e que cheguen de maneira significativa ao alumnado.

TEMPORALIZACIÓN

Esta programación será desenvolvida ao longo deste curso académico 2023-24. O número de sesións de apoio de fóra da aula están recollidas segundo as indicacións do especialista en orientación do centro.

As intervencións que se levan a cabo co alumnado é flexible, podendo ser modificadas e revisadas en función dos resultados das avaliacións que se levarán a cabo con cada alumno/a, motivado polo ritmo da evolución dos aspectos traballados así como, pola detección de novas necesidades.

RECURSOS

Para dar resposta axeitada ás diferenzas individuais do alumnado empréganse os seguintes recursos:

Persoais:

Titor/a, especialistas de área, PT, Departamento de Orientación, Equipo de Orientación Específico (EOE), CAFI, e aqueles que sexan precisos.

Materiais:

Conta cunha biblioteca de aula adaptada, a que iremos engadindo máis libros este curso, tamén dispoñemos de materiais adaptados en formato papel para as diversas áreas dispoñibles para todo o profesorado.

Ademais tentarase que os recursos empregados sexan variados, favorecendo o emprego das Tics, que se adapten ás necesidades e características persoais do alumnado, fomentando a súa participación activa e a motivación. Vendo resultados a medio e longo prazo, que repercutan nunha mellora da súa autoestima, favorezan seguir esforzándose e superando as dificultades.

Elaboraremos material específico que sexa necesario para atender a diversidade, desde os deseñados en colaboración co profesorado na materia como os específicos elaborados por orientación, PT, sempre coa finalidade de adquirir os obxectivos establecidos nas ACS e o desenvolvemento das súas habilidades básicas da vida diaria.

Continuaremos repoiñendo material de centros especializados en documentación innovadora en canto á atención á diversidade.

Unha vez analizadas as necesidades educativas, no comezo de curso feita a avaliación mercamos material especializado en diferentes editoriais e centro de publicación específicos, para dar resposta as novas necesidades.

8. COORDINACIÓN/COMUNICACIÓN COAS TITORÍAS/DO E RELACIÓN COAS FAMILIAS

Como membros do DO informamos a este dos avances e/ou retrocesos do alumnado, colaboramos na detección de novas necesidades para a súa avaliación. Ademais estamos en permanente contacto cos especialistas das áreas nas que se necesita o apoio, así como cos titores/as. Participaremos ademais de forma activa nas preavaliacións, e nas diferentes avaliacións.

Con respecto ás familias, intentaremos buscar a máxima coordinación, e para iso empregaremos a hora de reunión do departamento de orientación onde comunicamos ó orientador as necesidades xurdidas ao longo da semana e de ser necesario realizamos chamadas puntuais ás familias. Tamén recorreremos a mediación cos seus fillos e fillas empregando axendas, atención telefónica, atención individualizada presencial recollida no horario de apoio.

Ademais, coincidindo coa avaliación final, tamén se lle elaborará un Informe Final Individualizado do alumno, elaborado conxuntamente polo profesorado especialista de PT conxuntamente co profesorado de materia.

9. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación é un compoñente fundamental da programación de aula. A análise e valoración da planificación, implementación e resultado dun proxecto de traballo é necesaria para acadar os obxectivos previstos, porque permite ir tomando decisións reflexivas e contextualizadas sobre a

modalidade de traballo elixida e o grao de adecuación ás necesidades de cada suxeito e de cada contexto.

Parte dunha planificación exhaustiva na que respondemos as cuestións de que, como e cando avaliar. Ten carácter continuo, global e formativo o que permite realizar tomas de decisións adaptadas ás necesidades que van xurdindo ao longo do proceso.

A Avaliación continua, permítenos levar a cabo un seguimento constante da situación de cada membro do grupo, tanto ao principio, durante e ao final do proceso. Mediante a Avaliación global consideramos á persoa na súa totalidade, contando coas apartacións de todos os axentes que participan no proceso de ensinanza-aprendizaxe. Por último a Avaliación Formativa permítenos coñecer os resultados da aprendizaxe durante o proceso, sen ter que esperar a que este conclúa.

E é unha tarefa compartida, entre docentes (titores/as, especialistas en outras áreas, PT, orientadora...) alumnado e familias, porque partimos dunha dinámica de coordinación dentro e fóra da aula que esixe un traballo de valoración conxunta da actividade desenvolta por cada un de nós tanto no eido individual como colectivo.

Teñamos en conta que partimos do criterio de avaliación positiva e informativa, entendendo esta valoración como un instrumento básico para a súa propia superación e como constatación dos avances experimentados, mellorando a autoestima e o autoconcepto do alumnado.

A supervisión que se faga de cada compoñente da programación servirá para a mellora da práctica diaria, para o cal recollerase un diario de aula, valorando os aspectos a cambiar.

Ponte do Porto, 22 de Setembro de 2023

Asdo.: Mª Belén Miñones Bermúdez
Mestra Especialista en Pedagogía Terapéutica